మనిషి-మనసు

జె.వి.యస్.ఆర్. మూర్తి

తనవేపే చూస్తున్నాడతను. అతన్ని చూస్తే భయంవేస్తోంది చాలా మంది అతన్ని పిచ్చివాడంటారు. దానికితోడు అతని రూపం, అతని గురించి తనని మంచిగా ఆలోచించ నివ్వడం లేదు.

పంచె, బనీను అతని బలహీన శరీరాన్ని కప్పలేకపోతున్నాయి. అసహ్యాంగా గడ్డం, జుత్తు పెరిగిపోయిన అతని ముఖంలో లోతుకుపోయిన కళ్లు భయంకరంగా ఉన్నాయి

తన యింటివేపే చూస్తున్నాడతను. సందేహం లేదు!! రాళ్ళు విసురుతాడేమో! యింట్లో జొరబడతాడేమో! తను కుర్చీలోంచి లేవబోయింది.

'అమ్మా' అన్నాడతను. ఆ పిలుపులో ఎంతో ఆప్యాయత ఉంది కాని అతని రూపం చూసిన తరువాత- ఆ పిలుపు ఏదో భయంకరమైన గర్జింపులా వినబడింది.

'భయపడకు తల్లీ! నిన్ను చూస్తూ వుంటే నా కూతురు జ్ఞాపకం వస్తోందమ్మా' లోతుకపోయిన కళ్ళలోంచి వస్తున్న అశ్రుధారలు గడ్డంలో కలిసిపోతున్నాయి నల్లని చారలమధ్య ఎర్రగా జ్యోతుల్లాగా వెలిగిపోతున్నాయి అతని కళ్ళు

కాని తన భయం తగ్గలేదు వెంటనే లేచి తలుపు వేసేసింది. పడుకున్నా నిద్ర రావడంలేదు. పుస్తకం చదువుదామన్నా-అతనే కళ్ళలో మెదులుతున్నాడు. అతని దైన్యపు చూపులే గుర్తుకు వస్తున్నాయి. ఆ జాలి పలుకులే చెవుల్లో గింగురుమంటున్నాయి

తను ఆ విధంగా తలుపు వెయ్యకుండా వుండాల్సింది ఎంత బాధపడ్డాడో! కాని అతను పిచ్చివాడు ఏ సమయంలో ఏమేం చేస్తాడో! తనొక్కర్తే యింట్లో ఉంది. ఈ రోజుల్లో ఎవర్నీ నమ్మలేం

*　　*　　*

మర్నాడు భర్త ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోయేక వీధి వరండాలో కూర్చొని చదువుకుంటోంది తను 'అమ్మా' అదే గొంతు. ఆ గొంతులో అదే ఆప్యాయత, అదే దైన్యం. తనకి భయం వేస్తోంది.

'భయపడుతున్నావా తల్లీ! నేను నిన్నేమీ చెయ్యను. నేనొక్క టడుగుతాను చెప్పుతల్లీ!' అని కొంచెంసేపు ఏదో గుర్తుకు తెచ్చుకుంటున్న వాడిలా ఆగి, ఇలా అన్నాడు "సరిగ్గా యిరవైయేళ్ళ క్రిందట నా కూతురు కమలని నాకు వదలి నా భార్య వెళ్ళిపోయింది యీ లోకం వదలి 'అమ్మ ఏది నాన్నా?' అని అడిగితే ఆకాశంవేపు చూపించేవాణ్ని నా పిచ్చితల్లికి నా కమలని బాగా పెంచాలనీ, అలాచేస్తే నా భార్య ఆత్మ సంతోషిస్తుందనీ అనుకొనేవాణ్ని అది చదువుకొని పాసవుతుంటే పొంగిపోయేవాణ్ని. 'ఉద్యోగం చేస్తాను నాన్నా!' అంటే దాని మాటను కాదనలేక, అవసరం లేకపోయినా 'అలాగే' అన్నాను నా చిట్టితల్లి బంగారుబొమ్మ, అచ్చం వాళ్ళమ్మలాగావే ఉండేది. దాని రూపమే దానికి శత్రువయిపోయిందమ్మా! ఆ ఆఫీసరు దాన్ని ప్రేమిస్తున్నాడు నేను నిజమేననుకున్నాను తర్వాత తెలిసింది తల్లీ! నా కొంప మునిగిపోయింది. నా బంగారు తల్లి బ్రతుకు బూడిదపాలయి పోయింది దాని నిండు జీవితంలో నిప్పులు పోసేశాడు తల్లీ! నాశనం చేసేశాడు. వాడి కాళ్ళు పట్టకొని బ్రతిమాలాను.

కాని వాడి మనస్సు కరగలేదు. పెళ్ళి చేసుకోనన్నాడు తన్ని తగిలేశాడు, ఆ కోపం, వాడిమీద కోపం, సంఘం మీద కోపం నా కమలమీద చూపించాను ఎప్పుడూ చెయ్యిచేసుకోని వాణ్ణి, ఆ వేళ దాన్ని కొట్టేను. నా చేతులు ఇంకా యిలాగే ఉన్నాయి! ఈ పాపిష్టి చేతులు నరికినా పాపం లేదు. మర్నాడు పొద్దున్న నా కమల నన్ను వదిలేసి నూతిలో పడిపోయింది తల్లీ! ఆత్మహత్య చేసుకుంది కాదు, కాదు నేనే చంపేశాను. నేను చేసిన పనికి దాని మనసెంత బాధ పడిపోయిందో! నాకు చావురాలేదు! నన్ను నేను చంపుకోలేకపోయాను! నా చిట్టి తల్లిని మర్చిపోలేకపోయాను. మర్చిపోవడానికి త్రాగుడు అలవాటు చేసుకున్నాను. కాని లాభం లేదు. నా పాపం నన్ను వెంటాడుతోంది మర్చిపోలేను మళ్ళీ నిన్నుచూస్తే, నా కమల జ్ఞాపకం వస్తోందమ్మా! అందుకే నిన్ను చూడకుండా ఉండలేకపోతున్నాను ఇప్పుడు చెప్పమ్మా! నేను పిచ్చివాణ్ణా! చెప్పుతల్లీ! చెప్పు!" అతని ముఖం ఎర్రగా కందిపోయింది. కళ్ళవెంట నీరు ధారాపాతంగా కారుతోంది

పాపం ఎంత బాధపడుతున్నాడు! అతని మాటలు వింటూంటే అతను పిచ్చివాడని నమ్మలేక పోతోంది చెట్టంత కూతురు ఆత్మహత్యతో అతనికి మతిభ్రమించి ఉంటుంది, ఛీఛీ అతన్ని తనెలా అంచనా వేసింది మొదట!

'మాట్లాడవేం తల్లీ! నువ్వుకూడా నన్ను పిచ్చివాడనే అంటావా' అతని మాటలతో తన ఆలోచనలకు అంతరాయం కలిగింది

'లేదు లెదు! నేను భయపడడం లేదు' అంది తను గాభరాపడుతూ.

'అంతేచాలు తల్లీ! నువ్వైనా ఆ మాట లంటున్నావు' అంటున్నాడతను

తన కిప్పుడు సంతోషంగా వుంది, అతను తననిచూసి సంతృప్తి పడుతూంటే.

'పోరా యిక్కడినుంచి, యిక్కడికెందు కొచ్చావు' అని వినబడడంతో తల పైకెత్తి చూసింది. తన భర్త మాధవరావు అతన్ని కసురుతున్నాడు. ఆఫీసునుంచి యిప్పుడే వస్తున్నట్టుంది. 'ఫో ఇక్కడినుంచి. యీసారి వచ్చేవంటే జాగ్రత్త'. అంటున్నాడు.

అతను తనవైపొకసారి చూసి వెళ్ళిపోయాడు భారంగా

'రాధా! అతను పిచ్చివాడు తెలుసా! త్రాగుబోతువెధవ. వాడు యింట్లో జొరబడి వస్తువు లేమైనా దొంగతనం చేస్తాడు జాగ్రత్తగా ఉండు' అంటున్న మాధవరావు మీద కోపం వచ్చింది తనకు.

'అత నలాంటి వాడు కాదేమో' అంది.

'నువ్వమాయకురాలివి రాధా! వాడొట్టి త్రాగుబోతు. డబ్బంతా అలాగే తగలేసుకున్నాడు నీ దసలే సున్నితహృదయం. అందుకే నువ్వందర్నీ మంచిగానే ఊహిస్తావు" అన్నాడు.

లేదు. తను పొరబడలేదు. ఆయనే పొరబడ్డారు. పాపం కూతుర్ని మర్చిపోయే ప్రయత్నంలో అతను త్రాగుడు అలవాటు చేసుకున్నాడు. పెద్ద హోదాలో ఉన్న తన భర్తే అతనిని అనరాని మాట లంటున్నాడు. ఇంక మిగతా వాళ్ళందరూ అతన్ని పిచ్చివా డంటున్నారంటే, దానిలో ఆశ్చర్యపడవలసిన దేమీ లేదు. తన భర్త పొమ్మంటూంటే, అతను తన వేపు చూసిన చూపులో వింతదైన్యం! ఎంత బాధపడ్డాడో! కూతురు చని పోకపోతే అతనూ అందరిలాంటి వాడే. అతనూ డబ్బూ, గౌరవం ఉన్న వాడే. కాని ఒక్క సంఘటన అతన్ని మతిభ్రష్టుణ్ని చేసింది. దరిద్రుణ్ని చేసింది. అవమానాల పాలుచేసింది. సంఘంలో అతని స్థానాన్ని తుడిచి పెట్టేసింది. మానవ జీవితాన్ని మార్చ డానికి ఒక్క సంఘటన చాలు. ఒకే ఒక్క సంఘటన జీవితాన్ని అత్యున్నత స్థానా నికి తీసుకెళ్ళగలదు. లేదా సర్వ నాశనం చేయగలదు. అతనికి తనని చూడగానే కూతురు జ్ఞాపకం రాక పోతే తనుకూడా అతని గురించి అందరి లాగానే ఆలోచించేది ఎవరికీ ఎవరి గురించీ ఏమీ తెలియదు. ఒకరికి మరొకరి గురించి తెలుసుకోడానికి ఆసక్తిలేదు, సమయమూలేదు అయినా ఎదుటి వాడి ప్రవర్తనవల్ల అతని గురించి ఏదో ఒక అభిప్రాయం ఏర్పరచుకుంటాడు ప్రతీ మనిషీను. దానిని అవకాశం వచ్చినప్పుడు సంకోచం లేకుండా అందరిపైనా రుద్దుతాడు. అంతే! అతని బాహ్య ప్రవర్తనను చూచి పిచ్చివా డంది లోకం. కాని అతనెందు కావిధంగా అయ్యాడో ఎవరికీ తెలియదు. తెలిసినా అతని మీద ఎంతమంది సానుభూతి చూపెడతారు? సానుభూతి చూపడంలో కూడా లాభంకావాలి. లాభం లేనప్పుడు సానుభూతి చూపి మనం బాధపడితే వివేక మౌతుందా! వివేకం కాకపోయినా మానవత్వమౌతుంది. అయినా యిదంతా ఆలోచించి తాను చేసేదేముంది? అవును తన భర్త చెప్పినట్టు తను అమాయకురాలే అనుకుంటూ నవ్వుకుంది.

* * *

ఉదయం తనభర్త ఆఫీసుకు వెళ్తూ, పిచ్చివాడిని గురించి హెచ్చరించాడు. తలుపులు జాగ్రత్తగా వేసుకోమని.

రెండు రోజులపాటు అతను వచ్చిన జాడలేదు. కాని మూడవరోజున తను లోపలి గదిలో పడుకొని చదువు కుంటోంది. ఒక్కసారి ఏదో అలికిడి వినిపించి ద్వారం వేపు చూసింది. అతను నిలబడి ఉన్నాడు. కళ్ళనిండా నీళ్ళు. ఒకసారి తన పరిస్థితి గుర్తుకొచ్చే సరికి భయం వేసింది. అతను పిచ్చి వాడు, త్రాగుబోతు తను ఒంటరిగా గదిలో ఉన్నట్టు గుర్తు కొచ్చేటప్పటికి ఒళ్ళు జలదరించింది.

అతనన్నాడు 'రెండు రోజులనుండి నువ్వు కనపడకపోతే ఎంత బాధ పడ్డానో తెలుసా తల్లీ! ఇంక ఉండలేక వచ్చాను. క్షమించమ్మా "

అతని మాటలు తనని కరిగించలేక పోయాయి. ఈ రోజు తను వీధితలుపు గడియ వేసుకోవడం మరచిపోయింది కాబోలు. అయినా అతడు తన యింట్లోకి ఆ విధంగా అడుగుపెట్టడం కుసంస్కారం. తను కోపంగా అంది.

"వెళ్లు ముందిక్కడినుండి వెళ్ళిపో అవతలకి "

'నువ్వెంత మాటనకమ్మా ! వెళ్ళిపోతానమ్మా ! కాని నువ్విలా అంటే సహించలేనమ్మా !' అన్నాడతను

'ముందవతలికి వెళ్ళి మాట్లాడు. ఇక్కడినుండి వెళ్ళిపో' అంది బాధగా. అలా అంటూండగానే తన భర్త వచ్చాడు. అతని ముఖం జేవురించింది

'రాస్కెల్ ! ఎందుకొచ్చావిక్కడికి? వెళ్ళమంటే కదలకుండా ఎదిరిస్తూన్నావా?' అంటూ చెంప ఛెళ్లు మనిపించాడు. అతని చెయ్యి పట్టుకొని

వీధి గుమ్మం దగ్గరికి తీసుకెళ్ళేడు. అక్కడ మరో యిద్దరున్నారు. వాళ్లు తన భర్త ఆఫీసులోనే పనిచేస్తున్నారు. ఏదో పనిమీద వచ్చివుంటారు.

'ఆ పిచ్చివెధవ మీ యింట్లో కొచ్చాడేమిటండీ, త్రాగుబోతు వెధవ?' అంటున్నాడొక వ్యక్తి.

'మగాళ్ళెవరూ లేరని, దొంగతనం చెయ్యడానికి యింట్లో జొరబడ్డాడు లాగుంది. వెధవకి దొంగబుద్ధి కూడాను' అన్నాడు తనభర్త

'అలాగా! యింకా అనుమానమేమిటండీ? అదే కరక్టు! వాడందుకే జొరబడ్డాడు. మీరలా మంచిగా ఉంటే లాభం లేదండీ, యిలాంటి వాళ్ళకి దేహశుద్ధి చెయ్యకపోతే మరింత రెచ్చిపోతారండీ' అంటూ ముందుకి వచ్చాడు రెండవ వ్యక్తి.

'పోనీలేవయ్యా! వాడు ఫూల్ అనుకో. అందులో పిచ్చివాడు కూడాను. వాడేదో కక్కుర్తి పడితే పడ్డాడు. మనమైనా కాస్త కనికరించాలి' అన్నాడు తన భర్త.

'ఏమిటి సార్! మరీ యింత యిది కూడదండీ. యిలాంటి దొంగ వెధవని విడిచిపెట్టడమేమిటండీ. మీరుఔనంటే నేను పోలీసు రిపోర్టిస్తాను సార్'.

'పోనీలేవయ్యా! వాడి దారిని వాడిని పోనిద్దురూ ఇలాంటి వాళ్ళను చూస్తే నాకు తగనిజాలి. అదో వీక్‌నెస్ అనుకో' తన భర్త.

'సరేలెండి! అలాగే వదిలేద్దాం. మీకుకష్టం కలిగించడమెందుకులెండి. వాడి పాపం ఊరికే పోతుందిటండీ. అనుభవించడూ?' అంటూ పొమ్మని తగిలేశారు ఆ ముసలివాణ్ణి వాళ్లిద్దరూ.

వెళ్ళిపోతూ లోపలి ద్వారం దగ్గర నిలబడ్డ తనవేపు చూశాడతను. కళ్ళలోంచి నీరు ధారగా కారుతోంది. ఆ కళ్ళలో బాధ దైన్యం, సంతృప్తి యీ భావాలన్నీ నిండివున్నాయని పించింది. అతను మెల్లగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోతున్నాడు. అతను మాటలు పడుతున్నా ఎదిరించలేదు. ఎదిరించడానికి కావలసిన స్థానం అతనికి సంఘంలో లేదు. మూడు రోజుల బంధం, ఆత్మీయత అన్నీ నాశనమయ్యాయి. ఆ దృశ్యం తన హృదయాన్ని పిల్చి పిండిచేసింది.

తనెంత నీచురాలు! అతనెందుకొచ్చాడో తెలుసు తనకు. తను పొమ్మంటే ఎంతబాధ పడ్డాడో! తన భర్త అతన్ని కొడితే తనేమీ చెయ్యలేదు. అంతమందీ అతన్ని తిడుతూంటే అతనిపై దొంగతనం ఆరోపిస్తూంటే 'అది నిజం కాదు, అబద్ధం' అని చెప్పమని ఘోషించింది మనసు. కాని తనలా చెప్తే తన గౌరవానికి భంగం వాటిల్లుతుంది. ఆ పిచ్చివాణ్ణి వెనకేసు

కోస్తున్నానని అందరూ తనని అగౌరవంగా చూస్తారు. అందుకు అతను చెయ్యని, చేద్దామనుకోని, నేరానికి శిక్ష అనుభవిస్తోంటే, చూస్తూ వూరుకుంది తనని కూతురిలా భావించిన అతని ముందు తన గౌరవాన్ని నిలుపుకోడానికి ప్రయత్నించింది. తనెంత స్వార్థ పరురాలు! తనెంత మోసం చేసింది!

తన భర్త ఆ క్షణంలో పశువులా ప్రవర్తించాడు తనకెంత జుగుప్స కలిగిందో అతనిని చూస్తే! అదే సమయమని వాళ్ళిద్దరూ అతనినెంత పొగిడారు, తమ స్వామిభక్తి ఎంత గొప్పగా ప్రదర్శించారు! తన భర్త ఎంత క్షమాగుణం కనపరిచేడు! ఎంత సులభంగా నీతిబోధ చేశాడు! ఈనటన ఆత్మవంచన ద్వారా ఎంత కీర్తి గడిస్తున్నారు! అంతా స్వార్థం!

ఆ పిచ్చివాడు అమాయకుడు అతని హృదయం నిర్మలం. అందుకే అటువంటి అమాయకుణ్ణి తమ గొప్పతనం వెల్లడించుకోడానికి, తమ స్వార్థానికి ఎరగా ఉపయోగించుకోగలిగారు

తను వాళ్ళందరికంటె అధమురాలు. ఎందుకలా అందర్నీ ద్వేషించడం? తన ఆదర్శాలను అమలులో పెట్టలేక పోయేక, అలా అనుకుంటే కాని తృప్తి లేదు తను ఒక్కటంటే ఒక్కమాట నిజంచెప్తే అతని కవమానాలు తప్పడానికి అవకాశముంది. అయినా తన గౌరవంకోసం ఎంత బాధపడిపోయింది! తనలాంటి స్వార్థపరురాలెక్కడ! అతనిలాంటి నిర్మల హృదయుడెక్కడ! అతని గురించి ఆలోచించడానికి కూడ తన కర్హత లేదు. అతను మరెవరికీ అర్థంకాడు! అందుకే లోకుల దృష్టిలో అతను పిచ్చివాడు! స్వార్థం పొరలోంచి చూస్తున్న లోకానికి, అతని నిర్మల హృదయ సౌందర్యం అర్థంకాదు.

శరీరాన్ని దుస్తులు వేసి ఎలా ఆకర్షణీయంగా చేయాలని చూస్తామో అలాగే మనస్సునికూడా చుట్టూ పరదాలు వేసి ఆకర్షణీయం చేసుకోవాలి. అప్పుడే దానికి సంఘంలో గౌరవం! లేదా జీవితమే దుర్భరమౌతుంది